

Текућа фискална кретања:
јануар–октобар 2016. године
– извршење буџета Републике –

2. децембар 2016.

САДРЖАЈ

Методолошке напомене	1
Фискални резултат буџета Републике.....	1
Приходи буџета Републике	2
Порески приходи	3
Непорески приходи.....	5
Донације.....	6
Расходи буџета Републике	6
Текући расходи.....	7
Капитални расходи.....	9
Активиране гаранције.....	9
Буџетски кредити.....	10
Извори.....	10

МЕТОДОЛОШКЕ НАПОМЕНЕ

За потребе квантитативне анализе за план буџета Републике коришћени су подаци Министарства финансија о плану прихода и расхода директних корисника буџета Републике, који су упоредиви са подацима које објављује Министарство финансија за приходе и расходе директних корисника – „Макроекономски и фискални подаци“ о извршењу буџета Републике.

ФИСКАЛНИ РЕЗУЛТАТ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ

У првих десет месеци 2016. године буџет Републике остварио је фискални суфицит од 34,3 млрд динара, услед чега је фискални резултат буџета Републике побољшан за 72,3 млрд динара у односу на исти период 2015. (када је остварен дефицит од 37,9 млрд динара). Бољи фискални резултат остварен је услед тога што су укупни приходи порасли знатно више (86,7 млрд динара) него укупни расходи (14,4 млрд динара).

На приходној страни директних корисника буџета Републике повећање (од 86,7 млрд динара) се у потпуности дугује порасту пореских прихода за 84,8 млрд динара, док су донације порасле за 4,1 млрд динара у поређењу са истим периодом 2015. С друге стране непорески приходи директних корисника су у првих десет месеци смањени за 2,2 млрд динара у поређењу са истим периодом претходне године. Међутим, за 2016. је предвиђено да се ови непорески приходи смање за 31,4 млрд динара. Основни разлози више реализације пореских прихода, у поређењу са истим периодом прошле године, јесу повољнија макроекономска кретања и виша наплата, пре свега, прихода од ПДВ-а. Основни разлози више наплате непореских прихода директних корисника су уплата прихода од продаје лиценце за 4Г мрежу од 12,8 млрд динара (која није планирана буџетом за 2016) и виши приходи од уплата дела добити и дивиденди предузећа у државном власништву.

На расходној страни директних корисника буџета Републике повећање (од 14,4 млрд динара) се највећим делом дугује порасту активираних гаранција за 8,8 млрд динара у поређењу са истим периодом 2015. У истом периоду, пораст су остварили и капитални расходи за 2,9 млрд динара, текући расходи за 2,5 млрд динара и буџетски кредити за 0,3 млрд динара.

Када се буџету Републике прикључе пројектни зајмови (за период од јануара до октобра) од 20,3 млрд динара (који припадају буџету Републике, али нису саставни део Закона о буџету Републике за 2016.) добија се фискални суфицит буџета Републике од око 14 млрд динара. Како су расходи из пројектних зајмова у првих десет месеци порасли за 6,7 млрд динара у односу на исти период прошле године, фискални резултат буџета Републике са припадајућим пројектним зајмовима побољшан је за 65,6 млрд динара.

ПРИХОДИ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ¹

Укупни приходи директних корисника буџета Републике реализовани су до октобра у износу од око 863 млрд динара, што је у односу на исти период 2015. повећање од 86,7 млрд динара. Планирано је да у 2016. приходи директних корисника укупно порасту за 6,8 млрд динара у односу на 2015. Повећање прихода буџета Републике у првих десет месеци потпуно се дугује порасту пореских прихода за 84,8 млрд динара (укупно наплаћено 733,4 млрд), док су донације порасле за 4,1 млрд динара (укупно наплаћено 7,6 млрд). С друге стране непорески приходи су смањени за 2,2 млрд динара (укупно наплаћено око 122 млрд), у поређењу са истим периодом 2015. године. (Видети табелу 1.)

Табела 1. Реализација прихода директних корисника буџета Републике

ЈАВНИ ПРИХОДИ ОПШТЕ ДРЖАВЕ јануар–октобар 2016.	Износ, у млрд дин.	Промена у односу на исти период 2015. године		Разлика између плана буџета за 2016. и извршења буџета за 2015. у млрд дин.*	Реализација прихода у односу на план у поређењу са реализацијом: у 2015. за трогодишњи просек (2015-2013)	
		у млрд дин.	у %, номинално		↑	↓
Укупни јавни приходи	863,0	86,7	11,2%	6,8	↑	↑
Порески приходи	733,4	84,8	13,1%	32,3	↑	↑
Порез на доходак грађана	38,5	2,9	8,2%	0,6	↑	↑
Порез на добит	63,8	14,8	30,3%	1,3	↑	↑
Порез на додату вредност	375,2	29,3	8,5%	10,9	↑	↑
Акцизе	217,3	34,8	19,1%	18,5	↑	↑
Акцизе на нафтне деривате	116,9	18,2	18,5%	8,8	↑	↑
Акцизе на дуванске прерађевине	75,4	4,8	6,9%	-0,3	↑	↑
Остале акцизе	25,0	11,7	88,5%	9,9	↑	↑
Царине	29,8	2,6	9,7%	1,5	↑	↑
Остали порески приходи	8,8	0,3	3,1%	-0,4	↑	↑
Непорески приходи	122,0	-2,2	-1,8%	-31,4	↑	↑
Донације	7,6	4,1	116,2%	5,9	↑	↓

Извор: Прорачун ПБК на основу података Министарства финансија

*Показује да ли план буџета Републике за директне кориснике буџета за 2016. предвиђа пораст или смањење појединих прихода директних корисника у односу на извршење буџета Републике за 2015.

Према процени Министарства финансија укупни приходи директних и индиректних корисника буџета Републике до краја године износиће 1.074,0 млрд динара, што је за 76,6 млрд динара више у односу на план за 2016. годину (997,4 млрд динара). (Видети Табелу 2.) У односу на план порески приходи ће према процени Министарства бити већи за 50,8 млрд динара (укупно се

¹ Напомена: Приходи директних корисника буџета Републике и приходи директних и индиректних корисника буџета Републике разликују се само у делу непореских прихода – реч је о непореским приходима индиректних корисника буџета који су Законом о буџету Републике за 2016. били планирани у износу од 42,8 млрд динара. Парламентарна буџетска канцеларија не располаже подацима о реализацији непореских прихода индиректних буџетских корисника. Стога је анализа реализације прихода за период од јануара до октобра рађена на основу података које објављује Министарство финансија, а који се односе на приходе директних корисника буџета Републике.

очекује да буду 880,3 млрд динара), непорески приходи за 28,2 млрд динара (укупно да износе 184,8 млрд динара), док ће донације бити мање за 2,5 млрд динара (укупно да износе 8,9 млрд динара).

Табела 2. Процена реализација прихода (директних и индиректних корисника) буџета Републике и поређење са планом

ПРИХОДИ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ План за 2016. и процена за 2016.	План за 2016, у млрд дин.	Процена Министарства финансија о реализацији прихода до краја 2016, у млрд дин	Разлика у односу на план за 2016.	
			у млрд дин.	у %, номинално
Укупни јавни приходи	997,4	1.074,0	76,6	7,7%
Порески приходи	829,5	880,3	50,8	6,1%
Порез на доходак грађана	45,4	49,0	3,6	7,9%
Порез на добит	58,3	72,0	13,7	23,5%
Порез на додату вредност	427,0	447,6	20,6	4,8%
Акцизе	254,2	265,2	11,0	4,3%
Царине	34,8	36,3	1,5	4,3%
Остали порески приходи	9,8	10,2	0,4	4,1%
Непорески приходи	156,6	184,8	28,2	18,0%
Донације	11,4	8,9	-2,5	-21,9%

Порески приходи

У првих десет месеци порески приходи су наплаћени у износу од 733,4 млрд динара, чиме је остварен пораст од 84,8 млрд динара у односу на исти период 2015. Планом је предвиђено да у 2016. порески приходи укупно порасту за 32,3 млрд динара у односу на 2015. Основни разлози више реализације пореских прихода јесу повољнија макроекономска кретања и виша наплата (пре свега, прихода од ПДВ-а). Према процени Министарства финансија порески приходи ће износити 880,3 млрд динара, што је за 50,8 млрд динара више у односу на план буџета за 2016. годину (829,5 млрд динара). (Видети Табелу 2.)

Приходи од ПДВ-а прикупљени су у износу од 375,2 млрд динара, што представља пораст од 29,3 млрд динара у односу исти период прошле године. План за 2016. предвиђа да приходи од ПДВ-а укупно порасту за 10,9 млрд динара. Виша реализација прихода од ПДВ-а дугује се првенствено вишој наплати, на шта указује пораст коефицијента наплате ПДВ-а (*c-efficiency*)² за 2016. у односу на 2015. годину. Виша наплата прихода од ПДВ-а последица је резултата спроведених мера у борби против сиве економије³. Приходи од ПДВ-а виши су и услед нижег износа исплаћених повраћаја на ПДВ у поређењу са планом⁴. Додатно, приходи од ПДВ-а су порасли и услед виших прихода од акциза⁵. Према процени Министарства финансија приходи од ПДВ-а ће износити 447,6 млрд

² Извештај Фискалног савета „Оцена фискалних кретања и структурних реформи у 2016. години“, новембар 2016, стр. 18-19.

³ Образложење Предлога закона о буџету Републике Србије за 2017. годину.

⁴ Исто.

⁵ Исто.

динара, што је за 20,6 млрд динара више у односу на план за 2016. годину (427 млрд динара). (Видети Табелу 2.)

Приходи од акциза наплаћени су у износу од 217,3 млрд динара, чиме је остварен пораст ових прихода од 34,8 млрд динара у односу на исти период 2015. План за 2016. предвиђа да акцизе укупно порасту 18,5 млрд динара.

- *Акцизе на нафтне деривате* прикупљене су у износу од 116,9 млрд динара, што је за 18,2 млрд динара више у односу на исти период претходне године (планирано укупно повећање у 2016. износи 8,8 млрд динара). Пораст ове врсте акциза последица је додатног повећања њихове висине у односу на 2015. годину, али и повећања потрошње нафтних деривата⁶ услед вишег нивоа привредне активности. Приликом израде буџета за 2016. годину планирано је да стопа реалног раста БДП–а износи 1,8%, а према последњој процени Министарства финансија она ће износити 2,7%.
- *Акцизе на дуванске прерађевине* прикупљене су у износу од 75,4 млрд динара, што представља пораст од 4,8 млрд динара у односу на исти период претходне године (планирано је да износ по основу ове врста акциза остане приближно непромењен у односу на 2015). Пораст ове врсте акциза у претходним месецима последица је редовне законске промене до које долази два пута годишње. Додатно, уобичајено је да се у периоду пре утврђивања нових виших износа акциза повећава обим увоза и производње цигарета, што повећава наплату акциза, а у месецима након утврђивања нових износа акциза знатно се смањује приход по овом основу.⁷
- *Остале акцизе* су наплаћене у износу од око 25 млрд динара, чиме су порасле за 11,7 млрд динара у односу на исти период претходне године (планирано укупно повећање у 2016. износи 9,9 млрд динара). Основни разлог повећања ове категорије акциза јесте наставак наплате акцизе на електричну енергију⁸, која представља највећу појединачну ставку у оквиру осталих акциза.

Према процени Министарства финансија приходи од акциза ће износити 265,2 млрд динара, што је за око 11 млрд динара више у односу на план за 2016. годину. (Видети Табелу 2.)

Приходи од пореза на доходак грађана наплаћени су у износу од 38,5 млрд динара, чиме је остварено повећање за 2,9 млрд динара у односу исти период прошле године. Планом за 2016. је предвиђено да ови приходи укупно порасту за 0,6 млрд динара. Разлози више реализације ове врсте прихода јесу повољнија кретања на тржишту рада на шта указује виши ниво формалне запослености и просечне зараде у односу на претпоставке које су коришћене у плану буџета за 2016. годину⁹. **Према процени Министарства финансија приходи од пореза на доходак ће износити око 49 млрд динара**,

⁶ Исто.

⁷ Објашњење Министарства финансија „Макроекономски и фискални подаци, 28. октобар 2016. године“, „Саопштење за септембар 2016. године“.

⁸ Како је акциза на електричну енергију уведена од 1. августа 2015. године, а њена наплата је настављена и у 2016. години, основни извор повећања ових прихода јесте наплата ове акцизе у периоду од јануара до августа 2016. која није постојала у истом периоду 2015. јер су приходи од акцизе почели да се уплаћују у буџет Републике од септембра 2015. године.

⁹ Извештај Фискалног савета „Оцена фискалних кретања и структурних реформи у 2016. години“, новембар 2016, стр. 19-20.

што је за око 3,6 млрд динара више у односу на план за 2016. годину (45,4 млрд динара). (Видети Табелу 2.)

Приходи од пореза на добит наплаћени су у износу од 63,8 млрд динара. Приходи од пореза на добит су порасли за 14,8 млрд динара у односу на исти период прошле године, пре свега услед више профитабилности предузећа у 2015. години¹⁰. Тиме је већ премашен планирани износ – реализовано је 109,4% планираних прихода од пореза на добит. За 2016. је предвиђено је да ови приходи укупно порасту за 1,7 млрд динара. **Према процени Министарства финансија приходи од пореза на добит ће износити око 72 млрд динара**, што ће бити за око 13,7 млрд динара више у односу на план за 2016. годину. (Видети Табелу 2.)

Приходи од царина прикупљени су у износу од 29,8 млрд динара, чиме су порасли за 2,6 млрд динара у односу на исти период прошле године. План за 2016. предвиђа да ови приходи укупно порасту за 1,5 млрд динара. **Према процени Министарства финансија приходи од царина ће износити 36,3 млрд динара**, што ће бити за око 1,5 млрд динара више у односу на план за 2016. годину. (Видети Табелу 2.)

Остали порески приходи реализовани су у износу од око 8,8 млрд динара, чиме је остварено повећање за 0,3 млрд динара у односу исти период прошле године. Планом за 2016. је предвиђено да ови приходи укупно порасту за 2,2 млрд динара. **Према процени Министарства финансија остали порески приходи ће износити 10,2 млрд динара**, што ће бити за око 0,4 млрд динара више у односу на план за 2016. годину. (Видети Табелу 2.)

Непорески приходи¹¹

У првих десет месеци непорески приходи директних корисника буџета Републике наплаћени су у износу од око 122 млрд динара, чиме је прикупљено 107,2% укупно планираних непореских прихода директних корисника буџета Републике. Ови приходи су нижи за 2,2 млрд динара у поређењу са истим периодом 2015 године. Међутим, за 2016. је предвиђено да се непорески приходи директних корисника буџета Републике укупно смање за 31,4 млрд динара у односу на извршење буџета за 2015. Основни разлози више наплате ових непореских прихода јесу уплата прихода од продаје лиценце за 4Г мрежу од 12,8 млрд динара (која није планирана буџетом за 2016) и виши приходи од уплате дела добити и дивиденди предузећа у државном власништву.

У оквиру непореских прихода директних корисника буџета који се прикупљају на нивоу Републике укупан годишњи план су, закључно са септембром, већ премашили¹²:

¹⁰ Извештај Агенције за привредне регистре „Саопштење о пословању привреде у Републици Србији“, јун 2016. године.

¹¹ Напомена: Приходи директних корисника буџета Републике и приходи директних и индиректних корисника буџета Републике разликују се само у делу непореских прихода – реч је о непореским приходима индиректних корисника буџета који су Законом о буџету Републике за 2016. били планирани у износу од 42,8 млрд динара. Парламентарна буџетска канцеларија не располаже подацима о реализацији непореских прихода индиректних буџетских корисника. Стога је анализа реализације прихода за период од јануара до октобра рађена на основу података које објављује Министарство финансија, а који се односе на приходе директних корисника буџета Републике.

¹² Подаци о извршењу појединачних непореских прихода за период од јануара до септембра 2016. на нивоу Републике преузети су из извештаја Фискалног савета „Оцена фискалних кретања и структурних реформи у 2016. години“, новембар 2016, стр. 22.

- *Приходи од имовине*, који су до септембра наплаћени у износу од 21,6 млрд динара. План за 2016. предвиђа да ови приходи укупно износе 12,4 млрд динара. Основни разлог више наплате ових прихода јесте уплата прихода од продаје лиценце за 4Г мрежу од 12,8 млрд динара (која није планирана буџетом за 2016).
- *Приходи од уплате дела добити и дивиденди предузећа у власништву Републике*, који су до септембра наплаћени у износу од 17,1 млрд динара. План за 2016. предвиђа да ови приходи укупно износе 8,0 млрд динара.

Према процени Министарства финансија непорески приходи директних и индиректних корисника буџета Републике ће износити 184,8 млрд динара, што је за 28,2 млрд динара више у односу на план за 2016. годину (156,5 млрд динара). (Видети Табелу 2.)

Донације

У првих десет месеци донације су примљене у износу од 7,6 млрд динара, што је за 4,1 млрд динара више у односу на исти период претходне године. Планом за 2016. предвиђено је да донације укупно порасту за 5,6 млрд динара у односу на извршење буџета 2015. године. До сада је реализовано 67,1% укупно планираних донација, што представља виши ниво реализације у односу на 2015. (64,6%), али нижи ниво у односу на трогодишњи просек 2013-2015. (79,2%). **Према процени Министарства финансија донације ће износити 8,9 млрд динара, што је за око 2,5 млрд динара мање у односу на план за 2016. годину (11,4 млрд динара).** (Видети Табелу 2.)

РАСХОДИ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ¹³

Укупни расходи директних корисника буџета Републике извршени су до октобра у износу од 828,7 млрд динара, што је у односу на исти период 2015. повећање од 14,4 млрд динара. За 2016. је предвиђено да расходи директних корисника буџета Републике укупно порасту за 13,7 млрд динара у односу на извршење буџета републике за 2015. Повећање укупних расхода у првих десет месеци дугује се, пре, пре свега порасту активираних гаранција за 8,8 млрд динара (укупно исплаћено 33,1 млрд динара), порасту капиталних расхода за 2,9 млрд динара (укупно исплаћено 20,4 млрд динара), као и порасту текућих расхода за 2,5 млрд динара (укупно извршено 773,1 млрд динара).

¹³ Напомена: Парламентарна буџетска канцеларија не располаже подацима о извршењу расхода индиректних буџетских корисника. Стога је анализа извршења расхода за период од јануара до октобра рађена на основу података које објављује Министарство финансија, а који се односе на расходе директних корисника буџета Републике. Расходи индиректних корисника буџета Републике су Законом о буџету Републике за 2016. годину били планирани у износу од 42,8 млрд динара .

Табела 3. Извршење расхода директних корисника буџета Републике

ЈАВНИ РАСХОДИ ОПШТЕ ДРЖАВЕ јануар–октобар 2016.	Износ, у млрд дин.	Промена у односу на исти период 2015. године		Разлика између плана буџета за 2016. и извршења буџета за 2015. у млрд дин.*	Извршење расхода у односу на план у поређењу са извршењем:	
		у млрд дин.	у %, номинално		у 2015.	за трогодишњи просек (2015-2013)
Укупни јавни расходи	828,7	14,4	1,8%	13,7	↑	↓
Текући расходи	773,1	2,5	0,3%	7,8	↓	↓
Расходи за запослене	189,1	1,5	0,8%	6,6	↓	↓
Расходи за куповину роба и услуга	51,4	0,9	1,9%	7,2	↓	↓
Расходи по основу отплата камата	114,9	4,5	4,1%	14,2	↓	↓
Субвенције	59,9	-1,8	-2,9%	-24,4	↑	↑
Дотације међ. организацијама	2,9	0,5	19,3%	1,0	↓	↓
Трансфери ост. нивоима власти	57,7	1,8	3,2%	0,5	↑	↑
Трансфери ООСО	186,9	-5,4	-2,8%	17,2	↓	↓
Социјална заштита из буџета	89,1	-5,6	-5,9%	-11,5	↑	↓
Остали текући расходи	21,2	6,0	39,9%	-2,9	↑	↓
Капитални расходи	20,4	2,9	13,9%	4,4	↑	↓
Активирани гаранције	33,1	8,8	36,2%	1,9	↑	↓
Буџетски кредити	2,2	0,3	24,6%	-0,4	↑	↓

Извор: Прорачун ПБК на основу података Министарства финансија

* Показује да ли план буџета Републике за директне кориснике буџета за 2016. предвиђа пораст или смањење појединих расхода директних корисника у односу на извршење буџета Републике за 2015.

Текући расходи

У првих десет месеци текући расходи директних корисника буџета Републике су извршени у износу од 773,1 млрд динара, чиме је остварен пораст од 2,5 млрд динара у односу на исти период 2015. За 2016. је предвиђено да текући расходи директних корисника буџета Републике укупно порасту за 7,8 млрд динара у односу на извршење буџета Републике за 2015. У оквиру текућих расхода поједине категорије расхода су оствариле пораст у поређењу са истим периодом 2015. – у збирном износу од 15,3 млрд динара, док су поједине категорије расхода оствариле смањење – у збирном износу од 12,8 млрд динара.

Више извршења у поређењу са истим периодом 2015. унутар текућих расхода остварују:

- остали текући расходи за око 6 млрд динара, пре свега, по основу виших исплата на име казни и пенала по решењима судова¹⁴,
- расходи за по основу отплате камата, за 4,5 млрд динара,
- трансфери осталим нивоима власти, за 1,8 млрд динара,
- расходи за запослене, за 1,5 млрд динара, пре свега, по основу трошкова у вези са одржавањем парламентарних избора у априлу,
- расходи за куповину роба и услуга, за 0,9 млрд динара.

¹⁴ Извештај Фискалног савета „Оцена фискалних кретања и структурних реформи у 2016. години“, новембар 2016, стр. 28-30.

Ниже извршења у поређењу са истим периодом 2015. унутар текућих расхода остварују:

- расходи за социјалну помоћ из буџета, за 5,6 млрд динара,
- трансфери организацијама за обавезно социјално осигурање, за 5,4 млрд динара, пре свега, услед више реализације прихода од доприноса као последице повољнијих кретања на тржишту рада (видети објашњење посвећено приходима од пореза на доходак грађана),
- расходи за субвенције, за 1,8 млрд динара.

Расходи за запослене директних корисника извршени су износу од 189,1 млрд динара, што је пораст од 1,5 млрд динара у односу на исти период 2015. Основни разлог њиховог пораста у односу на исти период прошле године јесу трошкови у вези са одржавањем парламентарних избора у априлу. За 2016. је предвиђено да ови расходи укупно порасту за 6,6 млрд динара.

Анализа Фискалног савета о структури расхода за запослене за ниво опште државе (у којима Република доминантно учествује), закључно са подацима за септембар 2016, указује да се може очекивати да ће се ови расходи извршити у нижем износу од плана, услед кашњења у спровођењу процеса рационализације државне управе.

Расходи за куповину роба и услуга директних корисника у првих десет месеци 2016. износе 51,4 млрд динара, што представља пораст од 0,9 млрд динара у односу на исти период 2015. План за 2016. предвиђа да ови расходи укупно порасту за 7,2 млрд динара. Ниво извршења ових расхода у првих десет месеци 2016. износи 67,2%, што је ниже него у претходној години (око 72,8%), као и у односу на трогодишњи просек 2013-2015. (око 73,4%).

Расходи за камате директних корисника исплаћени су у износу од 114,9 млрд динара, што је за 4,5 млрд динара више у односу на исти период прошле године. За 2016. предвиђа се да ови расходи укупно порасту за 14,2 млрд динара. Ниво извршења ових расхода у првих десет месеци 2016. износи 82,1% што је ниже него у претходној години (87,7%), као и у односу на трогодишњи просек 2013-2015. (око 87%).

Расходи за субвенције у првих десет месеци 2016. износе 59,9 млрд динара, што представља смањење од 1,8 млрд динара у односу на исти период 2015.¹⁵ За 2016. је предвиђено да се ови расходи укупно смање за 24,4 млрд динара. Ниво извршења ових расхода у првих десет месеци 2016. износи 69,7% што је више него у претходној години (55,9%), као и у односу на трогодишњи просек 2013-2015. (66,6%).

Дотације међународним организацијама директних корисника у првих десет месеци 2016. износе 2,9 млрд динара, што представља повећање од 0,5 млрд динара у односу на исти период 2015. За 2016. је предвиђено да ови расходи укупно порасту за око једну милијарду динара. Ниво извршења ових расхода у првих десет месеци 2016. износи 80,7%, што је ниже него у претходној години (92,8%), као и у односу на трогодишњи просек 2013-2015. (91,9%).

Трансфери (директних корисника) осталим нивоима власти у првих десет месеци 2016. износе 57,7 млрд динара, што представља повећање од 1,8 млрд динара у односу на исти период 2015. За 2016. је предвиђено да ови расходи укупно порасту за 0,5 млрд динара у односу на извршење

¹⁵ У октобру 2016. званичници Владе најавили су могућност преузимања дуга државног предузећа „ХИП Петрохемија“ а. д. према НИС-у у износу од око 100 млн евра. Уколико се ове најаве реализују до краја године, расходи за субвенције републичког буџета (самим тим и буџета опште државе) повећали би се за овај износ.

буџета Републике за 2015. Ниво извршења ових расхода у првих десет месеци 2016. износи 82,9% што је више него у претходној години (80,9%), као и у односу на трогодишњи просек 2013-2015. (82,8%).

Трансфери организацијама за обавезно социјално осигурање (ООСО) у првих десет месеци 2016. износе 186,9 млрд динара, што представља смањење од 5,4 млрд динара у односу на исти период 2015. За 2016. је предвиђено да ови расходи укупно порасту за 17,2 млрд динара у односу на извршење буџета Републике за 2015. Ниво извршења ових расхода у првих десет месеци 2016. износи 71,8% што је ниже него у претходној години (79,1%), као и у односу на трогодишњи просек 2013-2015. (80,5%). Основни разлог нижег извршења ових расхода јесте виша реализација прихода од доприноса (па је потребан нижи износ трансфера из буџета како би се надокнадио недостајући износи), услед повољнијих кретања на тржишту рада. (Видети објашњење посвећено приходима од пореза на доходак грађана, као и анализу Парламентарне буџетске канцеларије „Текућа фискална кретања: јануар–октобар 2016. године – извршење буџета општег нивоа државе“.)

Расходи за социјалну заштиту из буџета директних корисника буџета Републике исплаћени су у износу од 89,1 млрд динара, што је за 5,6 млрд динара мање него у истом периоду прошле године. За 2016. је предвиђено да се ови расходи укупно смање за 11,5 млрд динара у односу на извршење буџета Републике за 2015. Ниво извршења ових расхода у првих десет месеци 2016. износи 78,4%, што је више него у претходној години (75,7%), али незнатно ниже у односу на трогодишњи просек 2013-2015. (78,7%).

Остали текући расходи директних корисника буџета Републике исплаћени су у износу од 21,2 млрд динара, што је за око 6 млрд динара више него у истом периоду 2015. Тиме је премашен годишњи план (извршено је 124% планираног износа), пре свега услед виших исплата на име казни и пенала по решењу судова¹⁶. Ниво извршења ових расхода у 2015. износио је 75,8%, а 76,3% за трогодишњи просек за период 2013-2015. За 2016. је предвиђено да се ови расходи укупно смање за 2,9 млрд динара у односу на извршење буџета Републике за 2015 годину.

Капитални расходи

У првих десет месеци капитални расходи директних корисника буџета износе 20,4 млрд динара, што је пораст од 2,9 млрд динара у односу на исти период 2015. За 2016. је предвиђено да ови расходи укупно порасту за 4,4 млрд динара у односу на извршење буџета Републике за 2015. До октобра извршено је 50,7% планираних инвестиција, што је више него прошле године (48,9%), али ниже у поређењу са трогодишњим просеком 2013-2015. (63,8%). Пораст инвестиција у већем интензитету остварен је на осталим нивоима државе. (Видети анализу Парламентарне буџетске канцеларије „Текућа фискална кретања: јануар–октобар 2016. године – извршење буџета општег нивоа државе“.)

Активирани гаранције

До октобра активирани гаранције су плаћене у износу од 33,1 млрд динара, чиме је премашен првобитни план за 2016. од око 32 млрд динара. Тиме је потрошено 103,3% планираних средстава за 2016. годину, што је више извршење него прошле године (80,6%) и у поређењу са трогодишњим просеком 2013-2015. (76,7%). Ова плаћања су порасла за 8,8 млрд динара у односу на исти период

¹⁶ Извештај Фискалног савета „Оцена фискалних кретања и структурних реформи у 2016. години“, новембар 2016, стр. 29.

прошле године. За 2016. је предвиђено да ова плаћања укупно порасту за 1,9 млрд динара у односу на извршење буџета Републике за 2015 годину.

Буџетски кредити

У првих десет месеци буџетски кредити директних корисника су исплаћене у износу од 2,2 млрд динара, што је за 0,3 млрд динара више него у истом периоду 2015. Тиме су већ исплаћена укупна планирана средства за ове намене (извршење око 119% у односу на план), што је знатно више него прошле године (85,5%) и у поређењу са трогодишњим просеком 2013-2015. (око 55%). За 2016. је предвиђено да се ове исплате укупно смање за 0,4 млрд динара у односу на извршење буџета Републике за 2015 годину.

ИЗВОРИ

Агенција за привредне регистре. (2016). *Саопштење о пословању привреде у Републици Србији*. Јун 2016.

Министарство финансија. (2016). *Макроекономски и фискални подаци, 30. новембар 2016. године*.

Министарство финансија. (2016). *Макроекономски и фискални подаци, 30. јануар 2016. године*.

Министарство финансија. (2015). *Макроекономски и фискални подаци, 23. новембар 2015. године*.

Фискални савет Републике Србије. (2016). *Оцена фискалних кретања и структурних реформи у 2016. години*. Новембар 2016.

Подаци:

– Подаци Министарства финансија о планираним приходима и расходима директних корисника буџета Републике Србије за 2016. годину

Прописи:

– Закон о буџету Републике Србије за 2016. годину („Службени гласник РС“, број 103/15)

– Предлог закон о буџету Републике Србије за 2017. годину

Извештај су припремили истраживачи Парламентарне буџетске канцеларије. Парламентарна буџетска канцеларија се успоставља у оквиру трогодишњег пројекта подршке Народној скупштини Републике Србије у спровођењу ефективног надзора над буџетом, који спроводе Народна скупштина и Вестминстерска фондација за демократију.

Ставови изнети у овом извештају не представљају и не одражавају ставове Народне скупштине Републике Србије нити Вестминстерске фондације за демократију.

pbk@parlament.rs

www.pbk.rs

Краља Милана 14, Београд

Зграда Народне скупштине, канцеларија 72